

หลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพรถโดยสารสาธารณะ โครงการรับรองมาตรฐานรถโดยสารสาธารณะ (Q-Bus) เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันพบว่า การเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทางซึ่งเป็นรูปแบบการเดินทางที่สำคัญของประชาชน มีคุณภาพการให้บริการลดลงอย่างมาก โดยเฉพาะด้านความปลอดภัย ส่งผลให้ประชาชนหันไปเดินทางด้วยยานพาหนะส่วนบุคคลมากขึ้น และนำไปสู่ปัญหาด้านการจราจรและมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมที่มากขึ้น การแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อเพิ่มสัดส่วนในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะอย่างยั่งยืน ต้องพิจารณายกระดับมาตรฐานการบริการรถโดยสารสาธารณะ และระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานด้านความปลอดภัยของรถโดยสารสาธารณะ

ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถคัดกรองผู้ประกอบการขนส่งที่มีการบริหารจัดการเดินรถได้อย่างปลอดภัย สำนักงานขนส่งผู้โดยสาร กรมการขนส่งทางบก ได้เล็งเห็นถึงความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยและยกระดับการให้บริการของรถโดยสารสาธารณะทั้งรถโดยสารประจำทางและรถโดยสารไม่ประจำทาง อย่างเป็นระบบและมีความยั่งยืน สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสอดคล้องกับการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก และเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงคมนาคม จึงมีความจำเป็นต้องจัดทำโครงการรับรองมาตรฐานรถโดยสารสาธารณะ (Q-Bus) เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน เพื่อสร้าง “ระบบรับรองมาตรฐานของรถโดยสารสาธารณะ” โดยรถโดยสารสาธารณะที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานเบื้องต้นที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด จะได้รับเครื่องหมาย “Q-Bus” ซึ่งหมายถึง “Qualified Bus” หรือ “รถโดยสารสาธารณะที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้โดยสารที่มาใช้บริการมีความมั่นใจว่าสามารถเดินทางได้อย่างสะดวกและมีความปลอดภัยยิ่งขึ้น

สำนักงานขนส่งผู้โดยสาร กรมการขนส่งทางบกมีความเห็นว่าการยกระดับมาตรฐานการให้บริการรถโดยสารสาธารณะ และระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานด้านความปลอดภัยของรถโดยสารสาธารณะจะเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในการเดินทางได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและเกิดการให้บริการที่มีคุณภาพ และเพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานขนส่งผู้โดยสาร กรมการขนส่งทางบกจึงเห็นควรให้ที่ปรึกษาโครงการจัดการอบรมให้ความรู้และประชาสัมพันธ์โครงการแก่ผู้ประกอบการรถโดยสารประจำทางและรถโดยสารไม่ประจำทาง รวมทั้งเจ้าหน้าที่กรมการขนส่งทางบกทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่ออธิบายหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผู้ประกอบการขนส่ง เครื่องมือและช่องทางสำหรับผู้ประกอบการขนส่ง จัดส่งคำขอเข้าร่วมโครงการ และสาธิตวิธีการส่งเอกสารเข้าระบบการรับสมัครและแสดงตัวอย่างของเอกสารที่ใช้ในการสมัครเข้าร่วมโครงการ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความเข้าใจและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการรถโดยสารสาธารณะเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นอีกด้วย

คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ

ผู้ที่สามารถยื่นพิจารณาการประเมินเกณฑ์การประเมินมาตรฐานรถโดยสารสาธารณะ (Q-Bus) เงื่อนไขที่ต้องมีหรือทำก่อน (Prerequisite) จะต้องเป็นผู้ประกอบการที่ให้บริการรถโดยสารสาธารณะ ที่มีคุณสมบัติดังนี้

- 1) เป็นผู้ประกอบการที่ให้บริการรถโดยสารสาธารณะทั้งประเภทประจำทางและไม่ประจำทาง โดยเป็นการให้บริการในเส้นทางหมวด 2 และหมวด 3 ทั้งนี้ผู้ที่ทำการยื่นขอพิจารณา

หน่วยของการประเมินมาตรฐานรถโดยสารสาธารณะ

สำหรับผู้ประกอบการทั้งประจำทางและไม่ประจำทาง จะแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

- ในกรณีของรถโดยสารประจำทาง ที่ปรึกษาเสนอให้ทำการประเมินผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตเป็น “รายเส้นทาง” และ
- ในกรณีของรถโดยสารไม่ประจำทาง ที่ปรึกษาเสนอให้ทำการประเมินผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตเป็น “รายผู้ประกอบการ”

โดยผู้ประกอบการที่เป็นผู้ได้รับอนุญาตจะต้องมีหน้าที่ขอรับการประเมินและส่งข้อมูลเส้นทางรถโดยสาร จำนวนรถจำแนกตามมาตรฐาน และข้อมูลอื่นๆ ตามที่ที่ปรึกษากำหนดเพื่อประกอบการประเมิน นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงระยะเวลาที่ผลการประเมินมีอายุ และเหตุการณ์ที่ทำให้ผลการประเมินเป็นโมฆะด้วย

- 2) ผู้ประกอบการที่ยื่นขอพิจารณารับตราสัญลักษณ์ Q-Bus จะต้องผ่านเงื่อนไขที่ต้องมีหรือทำก่อน (Prerequisite) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

กรณี: สำหรับผู้ประกอบการรถโดยสารไม่ประจำทางและประจำทาง

เงื่อนไขที่ต้องมีหรือทำก่อนประกอบด้วย

- ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุร้ายแรงย้อนหลังเป็นระยะเวลา 1 ปี
- มีแผนการตรวจสภาพและบำรุงรักษา และดำเนินการอย่างเหมาะสม อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
- การชำระภาษีรถทุกคัน
- มีการติดตั้ง GPS และเชื่อมต่อข้อมูลกับกรมการขนส่งทางบกทุกคัน
- มีการตรวจความพร้อมของพนักงานขับรถก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง (เช่น ระดับแอลกอฮอล์และสารเสพติด)

กรณี: เงื่อนไขที่ต้องมีหรือทำก่อนเฉพาะผู้ประกอบการรถโดยสารประจำทาง

เงื่อนไขที่ต้องมีหรือทำก่อนประกอบด้วย

- เดินทางตามเส้นทางตามที่กำหนดในใบอนุญาต
- จำนวนรถที่มีอยู่จริง ตรงตามเงื่อนไขจำนวนรถขั้นสูง-ขั้นต่ำ
- จำนวนเที่ยวเดินทางจริงเฉลี่ยต่อวัน ไม่น้อยกว่าจำนวนเที่ยวการเดินทางขั้นต่ำ
- เก็บอัตราค่าโดยสารตามที่กำหนด
- เวลาทำงานประจำวันในการประกอบการขนส่ง

เกณฑ์การประเมินผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ

สำหรับผู้ประกอบการที่ผ่านเงื่อนไขที่ต้องมีหรือทำก่อนเท่านั้น จึงจะมีสิทธิ์ได้รับการประเมินประเมินมาตรฐานรถโดยสารสาธารณะ และยื่นคำขอใช้ตราสัญลักษณ์ Q-Bus โดยการประเมินมาตรฐานรถโดยสารสาธารณะจะใช้เกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

- 1) ข้อกำหนดด้านองค์กรและการบริหารจัดการ (Organization and Management)
- 2) ข้อกำหนดด้านปฏิบัติงาน (Operation)
- 3) ข้อกำหนดด้านยานพาหนะ (Vehicles)
- 4) ข้อกำหนดด้านพนักงาน (Personnel) และ
- 5) ข้อกำหนดด้านความปลอดภัย (Safety)

สำหรับข้อกำหนดด้านความปลอดภัย (Safety) จะแบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 2 ประเภท คือ เกณฑ์ที่วัดผลจากกระบวนการดำเนินงาน หรือ Process-Based Criteria และ เกณฑ์ที่วัดผลจากผลการดำเนินงาน หรือ Outcome-Based Criteria ซึ่งรายละเอียดของเอกสารที่ใช้ในการประเมินทั้งหมด จะแสดงให้เห็นในตารางที่ 1

ในส่วนค่าน้ำหนักของเกณฑ์การประเมินในแต่ละด้านจะมีการให้ค่าน้ำหนักแตกต่างกันออกไป โดยเกณฑ์การประเมินด้านความปลอดภัย จะมีค่าน้ำหนักเกณฑ์มากที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 1 ทั้งนี้ค่าน้ำหนักที่ใช้ในการประเมินนั้นได้ผ่านการพิจารณาความเหมาะสมจากคณะกรรมการกรมการขนส่งทางบกและผู้ประกอบการโดยสารสาธารณะ

ตารางที่ 1 เกณฑ์การประเมินมาตรฐานรถโดยสารสาธารณะและค่าน้ำหนักของเกณฑ์

เกณฑ์การประเมิน	ค่าน้ำหนักรวม	จำนวนเกณฑ์	ค่าน้ำหนักย่อย
ด้านองค์กรและการบริหารจัดการ (Organization and Management)	15	4	3.75
ด้านปฏิบัติงาน (Operation)	15	4	3.75
ด้านยานพาหนะ (Vehicles)	20	4	5
ด้านพนักงานประจำรถ (Personnel)	20	5	4
ด้านความปลอดภัย (Safety) ที่วัดผลจากกระบวนการ ดำเนินงาน (Process-Based Criteria)	15	7	15/7
ด้านความปลอดภัย (Safety) ที่วัดผลจากผลการ ดำเนินงาน (Outcome-Based Criteria)	15	4	3.75

ข้อกำหนดและเอกสารที่ใช้ในการยื่นพิจารณาขอตราสัญลักษณ์ Q-Bus

เกณฑ์ด้านองค์กรแลบริหารจัดการ

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน มาตรฐานรถโดยสาร สาธารณะ	ข้อกำหนด	แนวทางการประเมิน	เอกสาร ประกอบการพิจารณา	ค่า น้ำหนัก
1.	ด้านองค์กรและการ บริหารจัดการ	1. มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน	- มีนโยบายเกี่ยวกับความ ปลอดภัย - มีการติดตามประเมินผล - มี organization chart - มี flow chart อธิบาย กระบวนการทำงานและระบุ ผู้รับผิดชอบ	- นโยบายองค์กรและการ ประกอบการ - โครงสร้างการบริหารองค์กร - ผังกระบวนการทางธุรกิจ	3.75
		2. มีการกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ด้าน การควบคุมการใช้สารเสพติดและ แอลกอฮอล์อย่างชัดเจน	มีกฎระเบียบและบทลงโทษ เกี่ยวกับการใช้สารเสพติด และ แอลกอฮอล์	- นโยบายเฉพาะด้านการ ควบคุมการใช้สารเสพติดและ แอลกอฮอล์	3.75
		3. มีการกำหนดตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการ บริหารงาน	มีการระบุ KPI หรือเกณฑ์การ ประเมินผลการปฏิบัติงาน	- กำหนดตัวชี้วัดประสิทธิภาพใน การบริหารงาน (KPI)	3.75
		4. มีช่องทางรับข้อเสนอแนะและข้อร้องเรียน จากลูกค้า และการประเมินระดับความ พึงพอใจของลูกค้า	มีการระบุช่องทางการรับ ข้อเสนอแนะและข้อร้องเรียน เช่น เบอร์โทรศัพท์เว็บไซต์ แบบสอบถาม mobile application เป็นต้น	- ช่องทางการรับข้อเสนอแนะ และข้อร้องเรียน	3.75
รวม					15

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน มาตรฐานรโดยสาร สาธารณะ	ข้อกำหนด	แนวทางการประเมิน	เอกสาร ประกอบการพิจารณา	ค่า น้ำหนัก
	ข้อเสนอพิเศษ	5. ได้การรับรองมาตรฐานสากล (ISO) ด้าน ต่าง ๆ เช่น ISO 9001 ISO 14001 หรือรางวัลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการขนส่งหรือบริหารองค์กร	ใบรับรองมาตรฐานสากล (ISO) ด้านต่าง ๆ หรือเกี่ยวข้องกับการ ขนส่งหรือบริหารองค์กร	ใบรับรองมาตรฐานสากล (ISO) ด้านต่าง ๆ หรือเกี่ยวข้องกับการ ขนส่งหรือบริหารองค์กร	3.75

เกณฑ์ด้านการปฏิบัติงาน

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน มาตรฐานรถโดยสาร สาธารณะ	ข้อกำหนด	แนวทางการประเมิน	เอกสาร ประกอบการพิจารณา	ค่า น้ำหนัก
2.	ด้านการปฏิบัติงาน	1. มีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานและ คู่มือการปฏิบัติงาน	- ระบุหน้าที่ความรับผิดชอบ ชัดเจน - ระบุขั้นตอนการปฏิบัติงาน	คู่มือการปฏิบัติงาน - อธิบาย ขั้นตอนกระบวนการทำงาน	3.75
		2. มีการลงบันทึกสมุดพนักงานขับรถ/สมุด ประจำรถ หรือบันทึก การปฏิบัติงาน ขนส่ง เพื่อเป็นหลักฐานการใช้รถขนส่ง ทุกครั้ง	บันทึกตารางการปฏิบัติงานขนส่ง ของรถแต่ละคัน (เอกสารรายวัน)	สมุดพนักงาน/สมุดประจำรถ/ บันทึกการปฏิบัติงานขนส่ง	3.75
		3. มีแผนการจัดตารางการเดินรถและการ เข้างานของพนักงานที่ ชัดเจน	ตารางกำหนดคิวงาน (ใบงาน เอกสารรายวัน)	แผนการดำเนินงาน/แผนการจัด ตารางการเดินรถ และการเข้า งานของพนักงาน	3.75
		4. มีการบันทึกผลการปฏิบัติงานที่แสดง ประสิทธิผลการดำเนินงาน อย่าง เหมาะสม	สรุปผลการดำเนินงาน เช่น จำนวนเที่ยวรถ จำนวนผู้โดยสาร รายได้ต้นทุนการดำเนินงาน เป็น ต้น เพื่อสะท้อนถึงประสิทธิภาพ การดำเนินงาน (productivity) ขององค์กร (รายเดือน หรือราย ปี)	รายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน/ รายงานสำหรับผู้บริหารที่แสดง ประสิทธิผลการดำเนินงาน	3.75
รวม					15

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน มาตรฐานรถโดยสาร สาธารณะ	ข้อกำหนด	แนวทางการประเมิน	เอกสาร ประกอบการพิจารณา	ค่า น้ำหนัก
	ข้อเสนอพิเศษ	5. มีการบันทึกข้อมูลปริมาณการใช้เชื้อเพลิง แบบรายคันและทุกคัน	การบันทึกข้อมูลการใช้เชื้อเพลิง ของยานพาหนะแบบรายคันและ ทุกคัน เพื่อติดตามผลด้าน ประสิทธิภาพการใช้เชื้อเพลิง	บันทึกข้อมูลปริมาณการใช้ เชื้อเพลิงแบบรายคันและทุกคัน	3.75

เกณฑ์ด้านยานพาหนะ

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน มาตรฐานรถโดยสาร สาธารณะ	ข้อกำหนด	แนวทางการประเมิน	เอกสาร ประกอบการพิจารณา	ค่า น้ำหนัก
3.	ด้านยานพาหนะ	1. มีใบแสดงการตรวจสอบอุปกรณ์ในการ ให้บริการ และอุปกรณ์เพื่อความ ปลอดภัย	มีรายการของอุปกรณ์ในการ ให้บริการ และอุปกรณ์เพื่อความ ปลอดภัยที่ต้องตรวจสอบ ก่อน การเดินทาง	ใบแสดงการตรวจสอบอุปกรณ์ ในการให้บริการ และอุปกรณ์ เพื่อความปลอดภัย	5
		2. มีระเบียบการบำรุงรักษายานพาหนะ และ ประวัติการซ่อมบำรุงของรถรายคัน	มีรายการบำรุงรักษารถโดยสาร ตามระยะเวลาต่าง ๆ เช่น ทุก 1.5 เดือน 3 เดือน เป็นต้น	ระเบียบการบำรุงรักษา ยานพาหนะและประวัติการซ่อม บำรุงของรถรายคัน	5
		3. มีใบแสดงการตรวจสอบความพร้อมและ ความสะอาดของรถโดยสารก่อนออก เดินทาง	- มีรายการที่ต้องตรวจสอบด้าน ความพร้อม และความสะอาด ของรถโดยสาร - มี มาตรการ/ขั้นตอน ในการ ตรวจและเตรียมความพร้อม ของพนักงานประจำรถและรถ โดยสาร	ใบแสดงการตรวจสอบความ พร้อมและความสะอาดของรถ โดยสารก่อนออกเดินทาง	5
		4. มีภาพถ่ายแสดงอุปกรณ์ส่วนควบต่าง ๆ ที่ อยู่นอกเหนือข้อบังคับตามกฎหมาย	ภาพถ่ายแสดงอุปกรณ์ส่วนควบ ต่าง ๆ ที่อยู่นอกเหนือข้อบังคับ ตามกฎหมาย เช่น กล้องหน้ารถ แผ่นสะท้อนแสง อุปกรณ์เตือน ความเร็วเกิน เป็นต้น	ภาพถ่ายแสดงอุปกรณ์ส่วนควบ ต่าง ๆ ที่อยู่นอกเหนือข้อบังคับ ตามกฎหมาย	5
รวม					20

เกณฑ์ด้านพนักงานประจำรถ

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน มาตรฐานรถโดยสาร สาธารณะ	ข้อกำหนด	แนวทางการประเมิน	เอกสาร ประกอบการพิจารณา	ค่า น้ำหนัก
4.	ด้านพนักงานประจำรถ	1. มีระเบียบการสมัครงาน หรือ เอกสาร บันทึกประวัติของพนักงานประจำรถ	<ul style="list-style-type: none"> - มีเอกสารระบุ ขั้นตอน/ กระบวนการ การรับสมัครงาน ที่ชัดเจน - มีเอกสารบันทึกประวัติของ พนักงานประจำรถ - มีการกำหนดคุณสมบัติของ ผู้สมัครพร้อมหลักฐานที่ใช้ สมัคร - มีวิธีการคัดเลือกพนักงาน ประจำรถ (การสอบสัมภาษณ์, การสอบปฏิบัติ) 	ระเบียบการรับสมัครและ รายงานการตรวจสอบประวัติ ของพนักงานประจำรถ	4
		2. มีเอกสารแสดงกฎระเบียบและความ รับผิดชอบของพนักงาน/ใบพรรณนา ลักษณะงาน (JD) และแผนการสื่อสารให้ พนักงานรับทราบ	มีเอกสารอธิบายกฎระเบียบและ ความรับผิดชอบของพนักงาน พร้อมทั้งใบพรรณนาลักษณะงาน อย่างชัดเจน	เอกสารแสดงกฎระเบียบและ ความรับผิดชอบของพนักงาน/ ใบพรรณนาลักษณะงาน (JD) และแผนการสื่อสารให้พนักงาน รับทราบ	4
		3. มีเอกสารระบุชั่วโมงทำงานและวันหยุด ของพนักงานในแต่ละตำแหน่งหน้าที่	มีการระบุชั่วโมงการทำงานและ วันหยุดของพนักงานในแต่ละ ตำแหน่งหน้าที่อย่างครบถ้วน	เอกสารระบุชั่วโมงทำงานและ วันหยุดของพนักงานในแต่ละ ตำแหน่งหน้าที่	4

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน มาตรฐานรศโดยสาร สาธารณะ	ข้อกำหนด	แนวทางการประเมิน	เอกสาร ประกอบการพิจารณา	ค่า น้ำหนัก
		4. มีเอกสารแสดงระบบการสร้างแรงจูงใจให้ พนักงานมีจิตสำนึกในการทำงานที่ดี บรรลุเป้าหมายขององค์กร	มีการระบุ ระบบ/วิธี การสร้าง แรงจูงใจแก่พนักงาน เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายขององค์กร	เอกสารแสดงระบบการสร้าง แรงจูงใจให้พนักงานมีจิตสำนึก ในการทำงานที่ดี บรรลุ เป้าหมายขององค์กร	4
		5. มีหลักฐานแสดงการตรวจสุขภาพและ ตรวจโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการขี้นปี/ แผนการสร้างเสริมสุขภาพของพนักงาน	- มีหลักฐานแสดงการตรวจ สุขภาพของพนักงานเป็น ประจำ - มีแผนการสร้างเสริมสุขภาพ ของพนักงานที่เป็นรูปธรรม	หลักฐานแสดงการตรวจสุขภาพ และตรวจโรคที่เป็นอุปสรรคต่อ การขี้นปี/แผนการสร้างเสริม สุขภาพของพนักงาน	4
				รวม	20

เกณฑ์ด้านความปลอดภัย

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน มาตรฐานรถโดยสาร สาธารณะ	ข้อกำหนด	แนวทางการประเมิน	เอกสาร ประกอบการพิจารณา	ค่า น้ำหนัก
5.	ด้านความปลอดภัย	เกณฑ์ที่วัดผลจากกระบวนการดำเนินงาน (Process-Based Criteria)			
		1. มีการบันทึกข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง	มีการทำสถิติการเกิดอุบัติเหตุ และเก็บผลอย่างต่อเนื่อง	เอกสารการบันทึกข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง	15/7
		2. มีคู่มือการจัดการเหตุฉุกเฉินระหว่างการเดินทาง โดยแสดงขั้นตอนการปฏิบัติและข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นอย่างชัดเจน	<ul style="list-style-type: none"> - มีขั้นตอนการดำเนินงานกรณีรถเสีย - มีขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาฉุกเฉิน กรณีรถเกิดอุบัติเหตุระหว่างการเดินทาง 	คู่มือการจัดการเหตุฉุกเฉินระหว่างการเดินทาง โดยแสดงขั้นตอนการปฏิบัติและข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นอย่างชัดเจน	15/7
		3*. มีการจัดฝึกอบรมทักษะและประสบการณ์พนักงาน โดยเน้นด้านความปลอดภัย	คู่มือและภาพถ่ายของการฝึกอบรมทักษะพนักงานเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านความปลอดภัย อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (โดยมีสัดส่วนการเข้าร่วมของพนักงานไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50)	คู่มือและภาพถ่ายของการฝึกอบรมทักษะพนักงานเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านความปลอดภัย	15/7
		4*. มีการอบรมการตรวจสอบสภาพและบำรุงรักษายานพาหนะเบื้องต้นสำหรับพนักงานขับรถ	มีการจัดอบรมแก่พนักงานขับรถเป็นประจำและจัดทดสอบแก่ผู้เข้ารับการอบรมทุกครั้ง โดยเฉพาะวิธีการตรวจสอบสภาพ	เอกสารการอบรมการตรวจสอบสภาพและบำรุงรักษายานพาหนะเบื้องต้นสำหรับพนักงานขับรถ	15/7

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน มาตรฐานรถโดยสาร สาธารณะ	ข้อกำหนด	แนวทางการประเมิน	เอกสาร ประกอบการพิจารณา	ค่า น้ำหนัก
			และบำรุงรักษายานพาหนะ เบื้องต้น อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (โดยมีสัดส่วนการเข้าร่วมของ พนักงานไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50)		
		5. มีแผนการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่ ชัดเจน	มีมาตรการที่เป็นรูปธรรมเพื่อ ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ เช่น แผนการบำรุงรักษาเชิงป้องกัน (Preventive Maintenance) ค่าเดือนแก่พนักงานขับรถถึง จุดเสี่ยง จุดอันตรายในเส้นทาง ที่ขับ เป็นต้น	เอกสารแผนการป้องกันการ เกิดอุบัติเหตุที่ชัดเจน	15/7
		6. มีหลักฐานการทำประกันภัยภาคสมัครใจ เพิ่มเติม และมีมาตรการเยียวยา ผู้เสียหายจากอุบัติเหตุ	มีรายละเอียดเงื่อนไขความ คุ้มครองของการประกันภาค สมัครใจ เช่น วงเงินที่ได้รับการ คุ้มครองทั้งพนักงานขับรถและ ผู้โดยสาร	หลักฐานการทำประกันภัยภาค สมัครใจเพิ่มเติม	15/7
		7. มีแนวทางป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ ซ้ำซ้อน	มีการจัดบันทึก ถ่ายรูป รวมถึง อธิบายสาเหตุที่เกิดอย่าง ละเอียด เพื่อป้องกันการเกิด อุบัติเหตุซ้ำซ้อน	หลักฐานการจัดบันทึก ถ่ายรูป รวมถึงอธิบายสาเหตุที่เกิด อย่างละเอียด	15/7
รวมคะแนนเกณฑ์ที่วัดผลจากกระบวนการดำเนินงาน					15

หมายเหตุ ข้อกำหนด 3 และ 4 สามารถจัดการอบรมพร้อมกันได้

เกณฑ์ด้านความปลอดภัย

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน มาตรฐานรถโดยสาร สาธารณะ	ข้อกำหนด	แนวทางการประเมิน	เอกสาร ประกอบการพิจารณา	ค่า น้ำหนัก
5.	ด้านความปลอดภัย	เกณฑ์ที่วัดผลจากผลการดำเนินงาน (Outcome-Based Criteria)			
		1. มีจำนวนครั้งที่ไม่แสดงตัวตนในระบบ GPS (ครั้ง)	<ul style="list-style-type: none"> - 1 คะแนน = ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3 ครั้งต่อวัน - 0.5 คะแนน = ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3 ครั้งแต่ไม่เกิน 5 ครั้งต่อวัน - 0 คะแนน = ค่าเฉลี่ยมากกว่า 5 ครั้งต่อวัน 	ข้อมูลการกระทำผิดของรถโดยสารสาธารณะ แยกตามเส้นทางและเลขที่ใบอนุญาต จากฐานข้อมูลของศูนย์ GPS ย้อนหลัง 3 เดือน โดยต้องมีการสอบทานกับบทกำหนดโทษว่ามีการกระทำผิดจริง	3.75
		2 จำนวนครั้งที่ใช้ความเร็วเกินกฎหมายกำหนด	<ul style="list-style-type: none"> - 1 คะแนน = จำนวนครั้งที่กระทำผิดน้อยกว่า 2 ครั้งต่อคันต่อวัน - 0.5 คะแนน = จำนวนครั้งที่กระทำผิดมากกว่า 2 ครั้งต่อคันต่อวัน แต่น้อยกว่า 4 ครั้งต่อคันต่อวัน - 0 คะแนน = จำนวนครั้งที่กระทำผิดมากกว่า 4 ครั้งต่อคันต่อวัน 	ข้อมูลการกระทำผิดของรถโดยสารสาธารณะ แยกตามเส้นทางและเลขที่ใบอนุญาต จากฐานข้อมูลของศูนย์ GPS ย้อนหลัง 3 เดือน	3.75
		3. ความเร็วสูงสุดที่ขั้วปี (km/h)	<ul style="list-style-type: none"> - 1 คะแนน = ความเร็วสูงสุดที่ขั้วปีตลอดระยะเวลา 3 เดือน ไม่เกิน 90 กม. ต่อ ชม. - 0.67 คะแนน = ความเร็วสูงสุดที่ขั้วปีตลอดระยะเวลา 3 เดือน เกิน 90 	ข้อมูลการกระทำผิดของรถโดยสารสาธารณะ แยกตามเส้นทางและเลขที่ใบอนุญาต จากฐานข้อมูลของศูนย์ GPS ย้อนหลัง 3 เดือน	3.75

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน มาตรฐานรถโดยสาร สาธารณะ	ข้อกำหนด	แนวทางการประเมิน	เอกสาร ประกอบการพิจารณา	ค่า น้ำหนัก
			กม. ต่อ ชม. แต่ไม่เกิน 100 กม. ต่อ ชม. - 0.33 คะแนน = ความเร็วสูงสุดที่ ขับที่ตลอดระยะเวลา 3 เดือน เกิน 100 กม. ต่อ ชม. แต่ไม่เกิน 110 กม. ต่อ ชม. - 0 คะแนน = ความเร็วสูงสุดที่ขับที่ ตลอดระยะเวลา 3 เดือน เกิน 110 กม. ต่อ ชม.		
		4. ข้อมูลอุบัติเหตุของรถโดยสารสาธารณะ ทั่วประเทศ ย้อนหลัง 12 เดือน (ข้อมูล ตลอดปี 2561) >> อุบัติเหตุทั่วไป	- 1 คะแนน = เฉลี่ยน้อยกว่า 1 ครั้ง ต่อคันต่อปี - 0.5 คะแนน = เฉลี่ยมากกว่า 1 ครั้ง ต่อคันต่อปี - 0 คะแนน = เฉลี่ยมากกว่า 3 ครั้ง ต่อคันต่อปี	ข้อมูลอุบัติเหตุจาก สำนักสวัสดิ ภาพการขนส่งทางบก (สนภ.)	3.75
รวมคะแนนเกณฑ์ที่วัดผลจากผลการดำเนินงาน					15
รวมคะแนนเกณฑ์การประเมินด้านความปลอดภัย					30

วิธีการประเมินมาตรฐานรถโดยสารสาธารณะ

สำหรับวิธีการประเมินมาตรฐานรถโดยสารสาธารณะของผู้ประกอบการที่สมัครเข้าร่วมโครงการนั้น จะประเมินจากหลักฐานประเภทเอกสาร การลงตรวจพื้นที่จริง และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1. เอกสาร (ยื่นหลักฐานผ่านเว็บไซต์)
2. การลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่กรมการขนส่งทางบก
3. ข้อมูลจากศูนย์ GPS และข้อมูลอุบัติเหตุจากสำนักสวัสดิภาพการขนส่ง

โดยวิธีการให้คะแนนในการประเมินมาตรฐานรถโดยสารสาธารณะ จะพิจารณาจากความสมบูรณ์ของเอกสารตามที่กำหนดในเงื่อนไข โดยการพิจารณาการให้คะแนนของเอกสารในแต่ละข้อมีอยู่ 3 ระดับ ประกอบไปด้วย

- ไม่ส่งเอกสารในหัวข้อนั้นๆ คะแนนที่ได้รับคือ 0 คะแนน
- ส่งเอกสารแต่เอกสารนั้นไม่สมบูรณ์ คะแนนที่ได้รับคือ 0.5 คะแนน
- ส่งเอกสารและเอกสารนั้นสมบูรณ์ ครบถ้วน คะแนนที่ได้รับคือ 1 คะแนน

หมายเหตุ สำหรับการพิจารณาการให้คะแนนของเอกสารจะขึ้นอยู่กับดุลพินิจของคณะกรรมการประเมินมาตรฐานรถโดยสารสาธารณะ Q-Bus

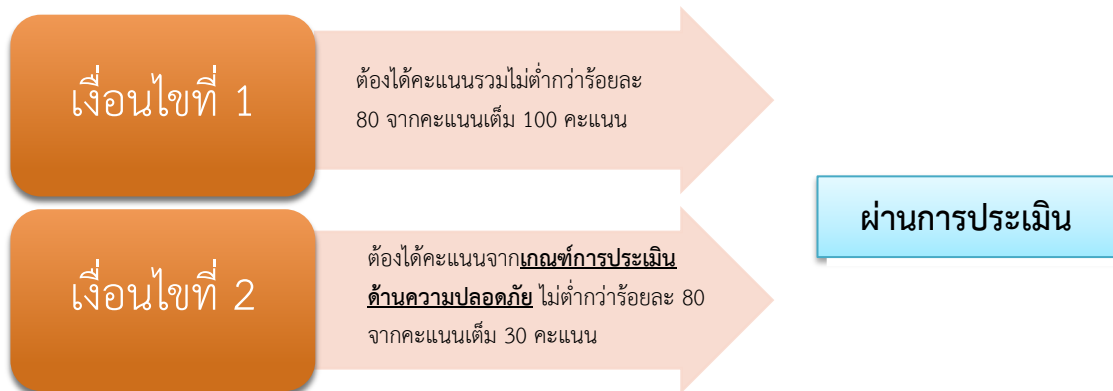
เมื่อได้รับคะแนนของเอกสารเรียบร้อยแล้ว การคิดคะแนนรวมจะต้องนำคะแนนเอกสารที่ได้รับในแต่ละหัวข้อไปคูณกับค่าน้ำหนักของเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ โดยคะแนนเต็มของการประเมินมาตรฐานรถโดยสารสาธารณะ (Q-Bus) อยู่ที่ 100 คะแนน

เงื่อนไขการผ่านการประเมินมาตรฐานรถโดยสารสาธารณะ

สำหรับเกณฑ์การตัดสินใจให้ผู้ประกอบการขนส่งรถโดยสารสาธารณะผ่านการประเมินการรับรองมาตรฐานรถโดยสารสาธารณะ (Q-Bus) ที่ได้รับการพิจารณาจากการศึกษาและการตัดสินใจของคณะกรรมการขนส่งทางบก ประกอบด้วยเกณฑ์ 2 ประการ ได้แก่

- 1) เกณฑ์ที่ 1 คะแนนรวมทุกเกณฑ์มาตรฐานรถโดยสารสาธารณะต้องได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน
- 2) เกณฑ์ที่ 2 เกณฑ์การประเมินด้านความปลอดภัยต้องได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

ซึ่งการได้รับรองมาตรฐานรถโดยสารสาธารณะ ผู้ประกอบการต้องผ่านเกณฑ์หลักทั้ง 2 ประการเท่านั้น ดังแสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 เงื่อนไขการผ่านมาตรฐานรถโดยสารสาธารณะ Q-Bus

ระยะเวลาของใบรับรองมาตรฐานและข้อควรระวัง

- 1) ระยะเวลาของใบรับรองสำหรับผู้ประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน คือ 3 ปี
 - มีการตรวจประเมินซ้ำปีละ 1 ครั้ง เฉพาะ “เกณฑ์การประเมินด้านความปลอดภัยที่วัดผลจากผลการดำเนินงาน (Outcome-Based Criteria)”
- 2) เหตุที่ทำให้ผลการประเมินเป็นโมฆะ
 - มีอุบัติเหตุร้ายแรงเกิดขึ้น
หมายเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หมายถึง อุบัติเหตุที่ทำให้มีผู้เสียชีวิต หรือบาดเจ็บสาหัส หรือก่อให้เกิดความสูญเสียต่อทรัพย์สินซึ่งมีมูลค่าตั้งแต่ 300,000 บาท ขึ้นไป
 - ได้รับข้อร้องเรียน “ด้านความปลอดภัย” จากผู้ใช้บริการ และผลการตรวจสอบพบว่า มีความบกพร่องของการปฏิบัติงานจริง